

VALSTYBINĖ SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

Valstybės biudžetinė įstaiga, Antakalnio g. 25, LT-10312 Vilnius,
tel. (8 5) 272 3284, el. p. vstt@vstt.lt, <https://www.vstt.lt/>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724381

UAB „Ekostruktūra“

2023-03-

Nr.

Kopija

Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijai

I 2023-03-07

Nr. 23-479

DĖL PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMO POVEIKIO „NATURA 2000“ TERITORIJOMS REIKŠMINGUMO IŠVADOS

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas: Šešių vėjo elektrinių Marijampolės rajono savivaldybėje, Marijampolės sen., Kižių, Kukų, Gudinės kaimuose (sklypų kadastro Nr. 5114/0003:92; 5114/0003:320; 5114/0003:77; 5114/0003:107; 5164/0004:224) statyba ir eksploatavimas.

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas): UAB „Bionalis“, juridinio asmens kodas 304229558, Lauko g. 9B, Būdviečių k., LT-71472 Šakių r., +37061675112, el. paštas julius@bionalis.lt.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas: UAB „Ekostruktūra“, Raudondvario pl. 288a-9, LT-47164 Kaunas, tel. (8 607) 23980, el. paštas info@ekostruktura.lt.

Išsteigtų ar potencialių „Natura 2000“ teritorijų, kurioms galimas poveikis buvo nagrinėtas, pavadinimai bei jų pagrindinės vertybės:

Paukščių apsaugai svarbi teritorija (toliau - PAST) Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės (LTALYB003), skirta didžiųjų baublių, nendrinčių lingių, pievinių lingių, tetervinių, griežlių, švygždų, plovinių vištelių, gervių, tikučių, juodųjų žuvėdrų, vidutinių margųjų genių, baltnugarių genių, mėlyngurklių, meldinių nendrinukių apsaugai; migruojančių gervių, baltakakčių žąsų ir želmeninių žąsų sankaupų vietų apsaugai.

Buveinių apsaugai svarbi teritorija (toliau – BAST) Žuvinto ežeras ir Buktos miškas (LTALY0005), kurioje nustatyti apsaugos tikslai išsaugoti ar atkurti palankią apsaugos būklę arba pasiekti susiformavimą natūralioms buveinėms: 3140 Ežerai su menturdumblių bendrijomis; 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai; 6210 Stepinės pievos; 6410 Melvenynai; 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos; 7110 Aktyvios aukštapelkės; 7120 Degradavusios aukštapelkės; 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai; 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 7230 Šarmingos žemapelkės; 9010 Vakarų taiga; 9050 Rūšių turtingi eglynai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai; 9160 Skroblynai; 91D0 Pelkiniai miškai; 91E0 Aliuviniai miškai; išsaugoti ar atkurti palankią apsaugos būklę rūšių buveinėms: mažosios suktenės; plačiosios dusios; purpurinio plokščiavabalio; baltamargės šaškytės; didžiojo auksinuko; šarvuotosios skėtės; ūdros; raudonpilvės kūmutės; dvilapio purvuolio; pelkinės uolaskėlės; žvilgančiosios riestūnės.

Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas:

Planuojama Marijampolės sav., Marijampolės sen., Kižių, Kukų, Gudinės kaimuose (sklypų kadastro Nr. 5114/0003:92; 5114/0003:320; 5114/0003:77; 5114/0003:107; 5164/0004:224) pastatyti šešias iki 7,2 MW galingumo, 247,5 m bendro konstrukcijos aukščio vėjo elektrines (stiebo aukštis 120-160 m, rotoriaus diametras 175 m, maksimalus keliamas triukšmo lygis iki 106,9 dB(A). Suminė vėjo elektrinių (toliau – VE) galia sieks iki 43,2 MW. Planuojama, kad tai

gali būti modeliai Vestas V162-6.2MW, Vestas V162-7.2MW, Vestas V172-7.2MW, Nordex 175/6.X, Enercon E138, Enercon E160, Siemens Gamesa SG 6 (arba kitų analogiškų techninių akustinių parametrų elektrinės) komplektuojamos kartu su Bioseco ar analogiška ne mažesnio efektyvumo įranga, apsaugančia paukščius nuo žūčių. Esamų žemės sklypų paskirties keisti nereikia pagal nuo 2022-07-08 pakeistą Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą 2011 m. gegužės 12 d. Nr. XI-1375, VE gali būti statomos žemės ūkio paskirties sklype, specialiojo planavimo dokumentų taip pat nebereikia rengti.

Planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas (toliau – „Natura 2000“ teritorijos). Žuvinto biosferos rezervatas, kuriame yra PAST Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės ir BAST Žuvinto ežeras ir Buktos miškas yra ~3,4 km atstumu nuo artimiausios VE. Žuvinto biosferos rezervato direkcijos (dabartinė Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija) surinkti duomenys apie žasų skrydžių maršrutus į maitinimosi plotus pagal uždėtus siųstuvus rodo, kad PAST Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės sezoninių migracijų metu apsistojančios ir čia saugomos baltakaktės ir želmeninės žąsys paprastai naudoja maitinimuisi ir perskridimams tarp poilsio ir maitinimosi vietų teritoriją 3 km atstumu nuo PAST ribos, nors kartais skrenda maitintis ir toliau, taip pat ir planuojamo VE parko kryptimi. 3 km minimalų atstumą statant VE pagal įvairias rekomendacijas būtina išlaikyti ir nuo migruojančių gervių poilsio ir nakvynės vietų. Atsižvelgiant į šias aplinkybes ir siekiant išvengti atsitiktinių toliau nuo PAST nuklystančių saugomų paukščių žūčių projekte numatoma priemonė paukščių apsaugai nuo žūčių – į visas šešias VE prieš jas paleidžiant eksploatacijai bus integruojama paukščių žūtims išvengti ir saugiam perskridimui užtikrinti taikoma priemonė – Bioseco ar analogiška ne mažesnio efektyvumo sistema su davikliais, atbaidanti paukščius pakeičiant jų skridimo trajektoriją arba sustabdanti VE. Sistemos pagalba galima įspėti paukščius, kad jie neskristų link VE arba jiems artėjant automatiškai sustabdyti VE ar visą parką. Sistemoje įmontuoti aptikimo jutikliai šviesiu paros metu nuolat stebi atstumą 500 m spinduliu aplink turbiną. Patentuota programinė įranga analizuoja aptikimo duomenis, kad nustatytų paukščio skrydžio trajektoriją ir susidūrimo riziką bei reaguoja į programoje nustatytus kriterijus (atstumą, objekto dydį ir trajektoriją).

Sistema pagrįsta trimis žingsniais:

- 1) paukščiui kertant 500 m atstumą ir priartėjant prie VE iki 400 m atstumu pradeda veikti atgrasymo priemonės, kurių dėka paukštis pakeičia trajektoriją į jam saugią praskristi. Iš anksto nustatytu atstumu sistema pradeda rodyti ryškias lemputes, kad įspėtų paukščius ir atgrasytų juos nuo gresiančio pavojaus;
- 2) paukščiui nereaguojant ir vis tiek toliau skrendant link VE, pasiekus 300 m įsijungia garsinis signalas, kuris atbaido paukščius;
- 3) paukščiui nereaguojant ir toliau, pasiekus 200 m zoną link VE, VE įsijungia automatinis stabdymas ir iki paukščiui priartėjant, VE visiškai sustoja.

Taip pat numatytos šios papildomos prevencinės priemonės biologinės įvairovės (taip pat ir PAST saugomų paukščių rūšių) apsaugai:

1. Numatomas ir pagal su atsakingomis institucijomis (Aplinkos apsaugos agentūra, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija) suderintą programą bus vykdomas paukščių ir šikšnosparnių monitoringas, įskaitant bet neapsiribojant: žasų, gervių ir kitų PAST Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės saugomų rūšių migracinių sankaujų formavimosi PŪV teritorijoje stebėseną; PAST saugomų paukščių perskridimų tarp poilsio vietų PAST ir maitinimosi vietų už jos ribų stebėseną; sezoninių tolimųjų perskridimų į žiemavietes ir atgal virš PŪV teritorijos stebėseną; VE parke nuo jų poveikio žūstančių paukščių ir šikšnosparnių stebėseną.

3. Monitoringo rezultatams parodyti reikšmingą poveikį bus taikomos papildomos su Aplinkos apsaugos agentūra ir Valstybine saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos suderintos apsaugos priemonės, įskaitant VE stabdymą intensyviausios paukščių ir šikšnosparnių migracijos metu. Reikšmingu poveikiu paukščiams bus laikoma per tris iš eilės vykdomos stebėsenos metus parke žuvus trečiam išvardintų paukščių individui (skaičiuojant visas paukščių rūšis bendrai):

plėšriųjų paukščių, žąsų, gervių, baublių, gandrų, garnių, kitų PAST Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės saugomų paukščių. Reikšmingu poveikiu šikšnosparniams bus laikoma jei per 5 monitoringo dienų ciklą, VE parke bus randami 3 ir daugiau žuvę individai. Tokiais atvejais reikšmingą poveikį daranti VE bus nedelsiant sustabdoma ir nebus eksploatuojama, kol neįdiegiamos papildomos priemonės poveikiui išvengti. Po papildomų priemonių įdiegimo monitoringas bus toliau tęsiamas ne trumpiau, kaip 3 metus, siekiant nustatyti ar papildomos priemonės veiksmingos ir esant poreikiui diegiamos papildomos su institucijomis suderintos priemonės. Jei poveikis išliks reikšmingas ir po visų papildomų poveikį mažinimo priemonių įdiegimo, VE negalės būti eksploatuojama tuo laikotarpiu, kada ji gali daryti reikšmingą poveikį biologinei įvairovei.

4. Atsižvelgiant į Aplinkos apsaugos agentūrai adresuotame UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ Lietuvos nacionalinio komiteto 2022-10-18 rašte Nr. 4S-99 (7.3.) išdėstytą prašymą bus užtikrinta galimybė nepriklausomiems mokslininkams patekti į VE parko teritoriją ir vykdyti jų poveikio Žuvinto biosferos rezervate saugomų paukščių migracijos keliams ir maitinimosi vietoms tyrimus.

5. VE ir jų prijungimo prie tinklo infrastruktūros statybos darbai bus vykdomi laikantis priemonių poveikiui aplinkai (hidrologiniam teritorijos režimui, paviršiniam ir požeminiam vandeniui, dirvožemiui) išvengti.

Veiklos elementai, galintys sukelti reikšmingą poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms: Įvertinus PŪV pobūdį, mastą ir vietą, atstumą nuo „Natura 2000“ teritorijų, vertinamose „Natura 2000“ teritorijose saugomų rūšių buveinių ir natūralių buveinių ekologinius poreikius bei paplitimą PŪV vietos atžvilgiu, veiklos elementų, galinčių sukelti reikšmingą poveikį „Natura 2000“ teritorijoms, nenustatyta, nes:

1. PŪV vieta nepatenka į „Natura 2000“ teritorijas.
2. Atsižvelgiant į PAST Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės saugomų rūšių ekologinių poreikių ypatumus PŪV vietos atstumas nuo PAST (ne mažiau kaip 3,4 km) gana saugus, kad reikšmingas poveikis PAST saugomiems paukščiams nepasireikštų.
3. Siekiant išvengti atsitiktinių toliau nuo PAST Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės nuklydusių saugomų paukščių žūčių šviesiuoju paros metu VE parko projekte numatoma priemonė paukščių apsaugai nuo žūčių – į visas šešias VE prieš jas paleidžiant eksploatacijai bus integruojama paukščių žūtims išvengti ir saugiam perskridimui užtikrinti taikoma priemonė – Bioseco ar analogiška ne mažesnio efektyvumo sistema su davikliais, atbaidanti paukščius pakeičiant jų skridimo trajektoriją arba sustabdanti VE.
4. Numatyta poveikio paukščiams stebėsena ir savalaikis VE sustabdymas bei papildomų apsaugos priemonių taikymas nustačius reikšmingą poveikį leis užkirsti kelią PAST Žuvinto, Žaltyčio ir Amalvo pelkės saugomų paukščių atsitiktinėms žūtims ir jų reikšmingoms žūtims per pavasarinės bei rudeninės migracijas nakties metu.
5. BAST Žuvinto ežeras ir Buktos miškas saugomos rūšys ir natūralios buveinės yra išskirtinai susijusios tik su BAST teritorija ir nejautrios VE poveikiui per planuojamą PŪV atstumą nuo BAST.
6. PŪV vietoje vykdomi darbai neužters aplinkinių teritorijų, nepaveiks jų hidrologinio režimo, nepažeis ar kitaip nepaveiks BAST ir PAST gamtinių buveinių.

Išvada: PŪV įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti PŪV poveikio aplinkai vertinimo.

Direktorė

Agnė Jasinavičiūtė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 188724381, Antakalnio g. 25, LT-10312 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMO POVEIKIO „NATURA 2000“ TERITORIJOMS REIKŠMINGUMO IŠVADOS
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-03-31 Nr. V3-540
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Agnė Jasinavičiūtė, Direktorius
Sertifikatas išduotas	AGNĖ JASINAVIČIŪTĖ, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-03-31 10:24:55 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-03-31 10:25:01 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2023-01-16 09:36:17 – 2026-01-15 09:36:17
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05- 19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.71
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-03-31 16:56:13)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-03-31 16:56:13 DBSIS